

ÆG OG KULTUR

ÆG OG KULTUR
1/6

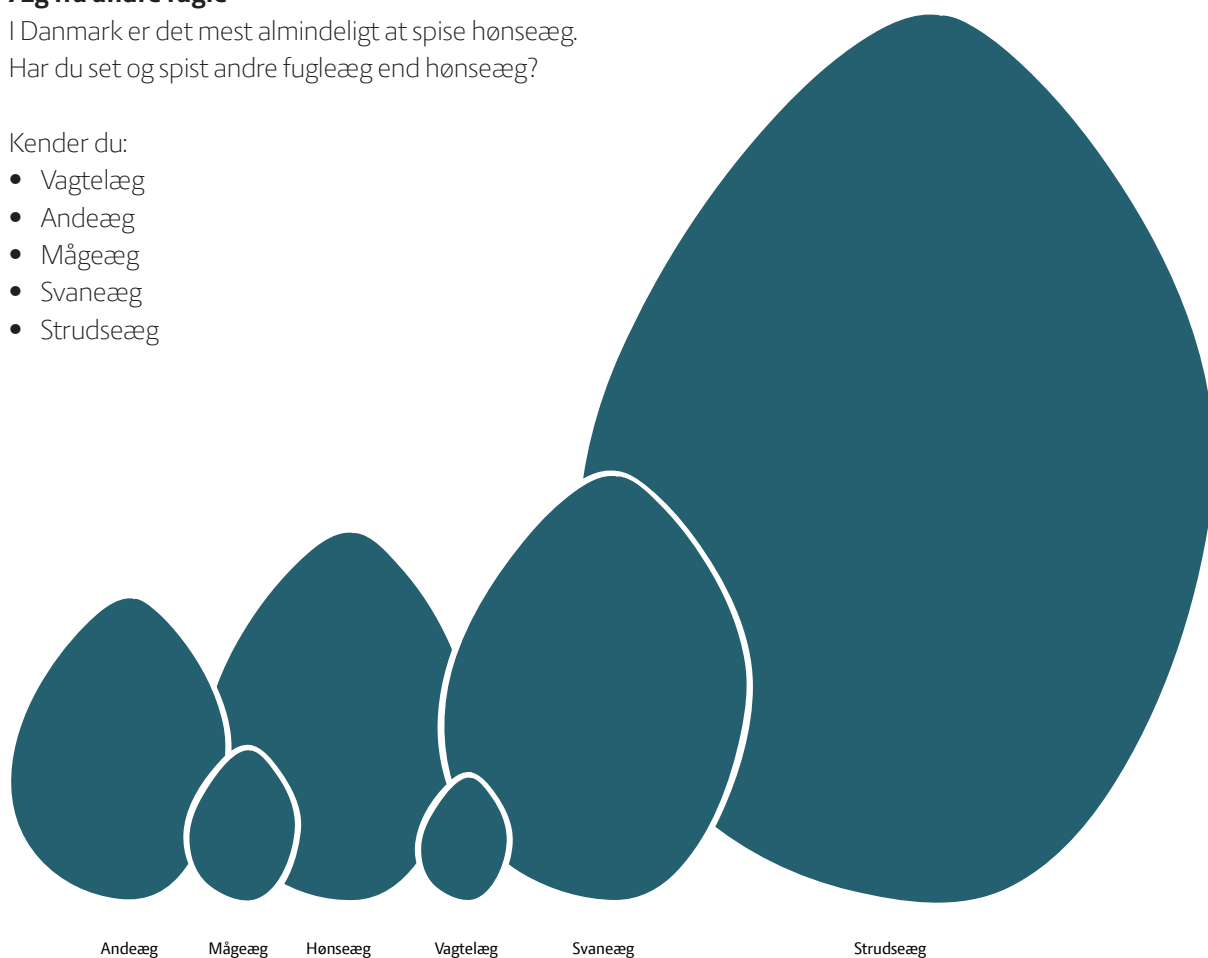
Fakta

Æg fra andre fugle

I Danmark er det mest almindeligt at spise høuseæg. Har du set og spist andre fugleæg end høuseæg?

Kender du:

- Vagtelæg
- Andeæg
- Mågeæg
- Svaneæg
- Strudseæg

Æg fra ænder kan købes i butikker, der handler med fødevarer fra Asien. Friske vagtelæg kan købes i større supermarkeder, i fiske- og vildtforretninger. Måge-, svane- og strudseæg spises normalt ikke i Danmark.

Undersøg

Find fotos af de forskellige æg på internettet. Beskriv farve og størrelse på æggene.

Måske har jeres lærer indkøbt vagtelæg?

Kig på æggene fra vagtler og høns.

- Sammenlign æggenes størrelse og farve.
- Hvor lang tid tror du, at et vagtelæg skal koge?
- Kog evt. et vagtel- og høuseæg. Pil æggene, og skær dem over. Smag på æggene og diskuter, hvilken forskel der er på de to forskellige ægs smag.
- Til hvilke retter vil du gerne bruge vagtelæg?

Æg og traditioner

I mange tusinde år har æg haft en symbolsk betydning i forskellige kulturer. De gamle grækere, persere og kinesere forærede fx æg som gaver ved deres forårsfester. Også i dag er æg en vigtig del af påskens traditioner i mange lande.

I Danmark har ægget været et meget kendt påskesymbol siden hedensk tid, hvor ægget har stået for frugtbarhed og forår. Ægget har måske haft en særlig sundhedseffekt dengang, hvor man ikke spiste æg i den lange fastetid, men først igen til påske. Efter syv uger uden æggets (og kødets) proteiner har datidens fastende haft god gavn af påskens mange retter med æg (og kød).

Fra det 17. århundrede blev det at give påskeæg som gaver mere og mere almindeligt, og nu begyndte man også med papæg med fyld og andre slags kunstæg.

Det fortælles, at den russiske guldsmed Fabergé i 1884 skabte det første Fabergé-æg, som i dag er kendt verden over. Det var en påsegave fra den russiske Zar Alexander III til hans hustru, kejserinde Dagmar. Inden i ægget lå en lille overraskelse. Fabergé skabte hvert år et nyt æg til kejserinden, som i alt nåede at få 10 påskeæg af sin mand.

Også i Danmark er det en gammel skik at male og dekorere æg, spise dem eller forære dem væk som gaver ved påsketid.

Undersøg

Du kan farve æg ved hjælp af planter fra frugt og grønt.

ÆG I FARVER

Opskrift

Æg med lys skal
Løgskaller, gerne fra rødløg
Bagepapir
Elastikker eller sejlgarn

Sådan skal du gøre

1. Tag de yderste skaller fra løgene.
2. Pak løgskallerne rundt om æg.
3. Pak æggene med løgskaller ind i bagepapir.
4. Luk med elastikker eller sejlgarn.
5. Fyld en lille gryde halvt op med vand, og bring vandet i kog.
6. Læg æggene i gryden med en ske.
7. Kog æggene i 10 minutter, til de er hårdkogte. Brug minutur.
8. Lad æggene køle af.
9. Pak æggene ud.

Hvilken farve har æggene nu?

Du kan også bruge blade fra rødkål eller spinatblade til at pakke om æggene.

Skæg med æg

“Nede i fru Hansens kælder

Kan man købe frikadeller

Når du køber margarine

Må du ikke stå og grine

Når du køber æg

Må du ikke lave skæg”

Sådan lyder et gammelt børnerim. Æg kan indgå i mange sammenhænge – i rim, remser, rap, digte, til pynt, i lege. Kun fantasien sætter grænser. Her har du nogle forslag, og du kan sikkert selv finde på flere.

Brug skallen

Du kan bruge æggeskaller til mange ting, fx:

- At så karse i
- Navneskilt

Hvad kan du ellers bruge æggeskallen til?

Lege med æg

Kender du lege, hvor du bruger æg?

- Æggestafet
- Trille æg
- På jagt efter æg

Se flere sjove lege og aktiviteter med æg på www.1000ideer.dk/paaske.asp.

Ordsprog og talemåder

Kender du ordsproget: At have det som blommen i et æg? Prøv at forklare, hvad det betyder.

Hvad betyder: At få et æg i tennis eller i badminton?

Find flere ordsprog eller talemåder, hvor ”ægget” indgår? (Æggen på en kniv).

Rap om æg

I skal lave en rap om æg, hvor I på en sjov og fræk måde fortæller jeres kammerater om æg og æggets betydning for sundheden.

Tænk også på:

- Hvordan rytmen skal være
- Hvilken rolle kroppen spiller i relation til tekstens fremførelse
- Hvordan rim-opbygningen er

Fremfør rappen for jeres kammerater, og få respons på jeres tekst og fremførelse. Måske skal rappen filmes og lægges på Skoletube?

Quiz om æg

Udarbejd spørgsmål til en quiz om æg. Giv 3 svarmuligheder.

Fx:

Hvor skal æg opbevares?

- 1 I køleskabet
- x På køkkenbordet
- 2 I et mørkt rum

Hvad er pasteuriserede æg?

- 1 Æg, som er blevet malet og pyntet
- x Æg, som hønen har lagt under særlige forhold
- 2 Æg, som er blevet varmebehandlet

Ægget og ellipsen

Ægget er navnet på en kendt lænestol, der er designet af den berømte danske designer Arne Jacobsen i 1958. Find et billede af lænestolen på internettet og forklar, hvorfor du tror, at den har fået det navn.

En ellipse er en særlig form for cirkel, der kan ligne formen på et æg.

Den kendte danske kunstner Piet Hein designede et bord, der blev kaldt ellipsen. Find et billede af bordet på internettet.

Måske kan du også blive kunstnerisk inspireret af æggets form – ellipsen?

Lav et design, fx

- En tegning
- Et maleri
- En figur af stof, garn eller træ
- Skriv evt. et digt og hyldest til ægget

